

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.381/2016/6.

A tanács tagjai:

Dr. Mészáros Mátyás a tanács elnöke
Böszörményiné dr. Kovács Katalin előadó bíró
Dr. Kovács Zsuzsanna bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Koszó Tivadar pártfogó ügyvéd

Az alperesek:

Miskolci Törvényszék I. rendű
Debreceni Ítéltábla II. rendű

Az alperesek képviselője:

OBH Jogi Képviselési Főosztály

A per tárgya:

Bírósági jogkörben okozott kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.263/2015/8.)

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kecskeméti Törvényszék 15.P.21.386/2014/22.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját és a le nem rótt 190.000 (százkilencvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2006. március 14-én kártérítés megfizetése iránt keresetet terjesztett elő a Sátoraljaújhelyi Városi Bíróságon az .. ellen. A bíróság többszöri hiánypótlást követően a keresetlevelet a Miskolci Városi Bíróságnak küldte meg. A Miskolci Városi Bíróság

megállapította illetékessége hiányát, és elrendelte a keresetlevél Sátoraljaújhelyi Városi Bírósághoz történő áttételét. Ezt a végzést a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság végzésével helybenhagyta. A Sátoraljaújhelyi Városi Bíróság ezt követően megállapította hatásköre hiányát, és a pertárgyértékre figyelemmel elrendelte a keresetlevél áttételét a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bírósághoz. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta, majd e bíróság előtt 2007. május 21-én indult ügyben 2008. augusztus 26-án meghozott ítéletével a keresetet elutasította. A Debreceni Ítéltábla végzésével a felperes fellebbezését annak elkésett volta miatt hivatalból elutasította. A Legfelsőbb Bíróság végzésével az ítéltábla ezen végzését helybenhagyta. A felperes perújítási eljárást kezdeményezett a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság előtt, amelyet a bíróság végzésével érdemi vizsgálat nélkül elutasított. A felperes több büntető eljárást is kezdeményezett, többek között az ügyekben eljáró bírókkal szemben. Az ügyészség a bírókkal szembeni feljelentést elutasította bűncselekmény alapos gyanújának hiányában.

A kereseti kérelmek és az alperesek védekezése

- [2] A felperes keresetében 15.024.390 forint vagyoni és 4.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és késedelmi kamata egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket. Vagyoni kártérítésének alapjául azt jelölte meg, hogy az ügyében eljáró bíróságok az ügyészt nem értesítették a Pp. 9. § (2) bekezdése alapján, ezért lett pervesztes. A Sátoraljaújhelyi Városi Bíróság előtt általa kezdeményezett polgári peres eljárás elhúzódott, emiatt maradtak el a lakóháza korszerűsítési munkálatai, vagyoni kárigénye pedig ennek költségeiből tevődött össze. Kifogásolta, hogy az I. rendű alperes indokolatlanul mellőzte az általa beterveztetett bizonyítékok értékelését a tanú meghallgatások fogantatását, azokat kellő súllyal nem vette figyelembe. Álláspontja szerint az eljáró bíróságok jogszerűtlenül bírálták el keresetét. Nem vagyoni kártérítési igénye okaként azt adta elő, hogy a meg nem ítélt, neki egyébként jogszerűen járó összeg hiányában élete súlyosan elnehezült, gyermeke és unokája arra kényszerült, hogy elköltözzön tőle, mert nem tudta bővíteni az ingatlant. Nem valósulhatott meg a tetőráépítés, a korszerűsítés, fűtési lehetősége nincs, a vízvezetékek nem működnek, nyugdíját letiltották, rossz anyagi körülmények között él.
- [3] Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a felperes helyzete nem tette szükségessé az ügyészi perindítást. Ezzel kapcsolatban az eljáró bíróságok

mulasztást nem követtek el. Megállapította, hogy a büntető feljelentést a felperes maga tette meg az alapperben érintett felekkel és közreműködőkkel szemben. Önmagában az a körülmény, hogy a felperes pervesztes lett a korábbi eljárásokban, kártérítési igény alapjául nem szolgálhat. A kártérítési per bírósága pedig nem állapíthatja meg a megelőző döntés jogellenességét. Többszöri felhívás ellenére a felperes nem jelölte meg pontosan a keresete jogalapját. Nem határozta meg konkrétan, hogy mely bíróság milyen magatartásával idézte elő az állított kárt. A nem vagyoni kártérítés iránti igény tekintetében kifejtette, hogy a jogellenesség hiánya mellett kifejtette, hogy önmagában a felperes elnehezült anyagi helyzete arra kellő alapot nem szolgáltatathat.

- [5] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és az állam terhén maradó elsőfokú eljárás illeték összegét 1.141.500 forintra felemelte, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A le nem rótt 1.522.000 forint fellebbezési eljárási illetékről úgy rendelkezett, hogy az az állam terhén marad. A pártfogó ügyvéd másodfokú eljárásban felmerült díjáról pedig úgy határozott, hogy azt a felperes köteles viselni. Az ítélet tábla megállapította, hogy a felperes a Ptk. 76. §-ára alapított személyiségi jogi sérelmeit a kifogásolt bírósági döntésekre, azok tartalmára, az ott lefolytatott bizonyítékok mérlegelésének hibájára alapította, ezért ez az igény eleve alaptalan. A vagyoni kártérítési igények tekintetében kifejtette, hogy a periratok szerint a Sátorajaujhelyi Városi Bíróságon 2006. március 14-én kezdeményezett viszonylag bonyolult jogi megítélésű perben többszöri hiánypótlást, és az illetékességi, illetve hatásköri szabályok miatti többszöri áttételt követően 2008. augusztus 26-án született ítélet, amelyre figyelemmel az eljárás nem tekinthető aránytalanul elhúzódónak. Az eljáró bíróságok ítélethozatala megelőző intézkedései nem tekinthetőek késedelmesnek. Az egyes eljárási cselekmények határidőben történtek. Az első tárgyalás megtartására csupán a szükséges hiánypótlások, a keresetlevél többszöri áttétele, illetve az áttételt elrendelő végzések felperes általi megfellebbezése miatt került sor a Pp. 125. § (3) bekezdésében rögzített időn túl. A bíróságok ügyintézése szinte folyamatos volt, így nem sérülhetett a felperesnek az eljárás ésszerű határidőn belüli befejeződéséhez fűződő joga.
- [6] A perbeli esetben sem a polgári ügyben eljáró bírók szignalizálási kötelezettségének megszegése, sem a Pp. 9. §-ában foglalt feltételek fennállta nem volt megállapítható.
- [7] Az ítélet tábla az elsőfokú eljárási illeték összegét a teljes peresített követelés összegéhez viszonyítottan felemelte.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [8] A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati

kérelmet, amelyben annak megváltoztatását és a keresetnek helytadó döntés meghozatalát kérte. Másodlagosan az első és másodfokú ítéletek hatályon kívül helyezését és az eljárt bíróságok új eljárás lefolytatására utasítását kérte. Érvelése szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 9. §-ában foglaltakat. Előadta, hogy a jogban járatlan, vagyontalan, alacsony jövedelmű felperes érdeke és a közérdek védelme érdekében szükséges lett volna az ügyészség perbeni fellépése. Az ügyészség gyorsabban, hatékonyabban tudott volna fellépni a perben, és beszerezni olyan iratokat, amelyek más hatóságok előtt voltak, illetve gyorsabban tudott volna büntetőeljárást kezdeményezni, nyomozás elrendelni. A bűnüldöző szervek részben elévülés miatt is szüntették meg az eljárásokat, de többször érdemi vizsgálat nélkül csak alaki okok miatt került sor azok megszüntetésére. E hiányosság miatt a másodfokú bíróságnak hatályon kívül kellett volna helyeznie az elsőfokú ítéletet.

- [9] Jogszabálysértőnek tartotta, hogy a másodfokú bíróság nem vette figyelembe a Pp. 2. §-ában foglaltakat, és emiatt nem állapította meg az elsőfokú ítélet helytelen voltát. Mivel nem ésszerű határidőn belül döntöttek a bíróságok, ezért e magatartásukkal kárt okoztak, amit meg kell téríteniük.
- [10] Jogszabálysértő a másodfokú bíróság eljárása, mert nem észlelte, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 163. §-ában és a 166. § (1) bekezdésében foglaltakkal ellentétben a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása érdekében nem folytatta le a bizonyítási eljárást, nem rendelte el a felajánlott bizonyítékok beszerzését. Nem hallgatta meg a bejelentett tanúkat, nem szerezte be a TV felvételt, és nem tette a bizonyítás anyagává. Nem észlelte a másodfokú bíróság, amikor az elsőfokú bíróság felhívta a felperest további iratanyagok becsatolására, majd azok értékelését mellőzte az ítéletben. Az elsőfokú bíróság nem tett eleget a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak, amikor a felhívása alapján a felperes által becsatolt anyagot bizonyítékként nem értékelte, és nem is említette meg azokat. Ezzel nem tett eleget az indokolási kötelezettségének. Hivatkozott arra, hogy a Pp. 213. §-a szerint az írásba foglalt ítéletnek tartalmaznia kell a Pp. 220. § (1) bekezdés szerintieket. A Pp. 221. § előírja a bíróságok számára, hogy a bizonyítékokat egyenként értékelje, megjelölve, hogy az egyes bizonyítékoknak miért adott helyt, vagy azokat miért nem fogadta el. Rögzíteni kell a mérlegelés szempontjait, mely tényt nem látott bizonyítottnak a bíróság, illetve miért mellőzte a felajánlott bizonyítást. Jogszabálysértő károkozó magatartás az, ha a bíróság a keresetet azért utasítja el, mert a felajánlott bizonyítást elutasítja, és így nem jut a per eldöntéséhez szükséges adatok birtokába. Így a jogszabálysértő elsőfokú ítéletet helybenhagyó másodfokú ítélet is jogszabálysértő. A felperes által benyújtott iratokban foglaltakat a felülvizsgálati kérelem részének indokolásának kérte tekinteni. A Pp. 252. § (3) bekezdésében foglaltak megsértését is állította, továbbá a 253. § (2) bekezdésében foglaltakat is megsértette a másodfokú bíróság.

Álláspontja szerint a jogszabálysértések olyan súlyúak, hogy azok érdemben kihatottak a bírósági döntésekre.

- [11] Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérték. Az alperesek szerint az ügyész értesítésének törvényi feltételei nem álltak fenn, a Pp. 9. §-a a bíróság számára kötelezettséget nem állapít meg arra, hogy kezdeményezze az ügyészi fellépést. A II. rendű alperes az ésszerű ügyintézési határidőt nem sértette meg. A felperes által becsatolt iratokat a bíróságok az eljárás során figyelembe vették, és okszerű indokát adták a kereset elutasításának.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [12] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint megalapozatlan.
- [13] A Pp. 270.§ (2) bekezdése alapján a jogerős ítélet felülvizsgálata jogszabálysértésre hivatkozással kérhető a Kúriától. A Pp.272.§ (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. E rendelkezéseknek megfelelően a Kúria a felülvizsgálati eljárásban a felperes által konkrétan megjelölt jogszabályi rendelkezéseket és azok megsértésének alapjául előadott indokokat vizsgálta. A Pp.275.§ (3) és (4) bekezdésének egybevetésével megállapítható, hogy az eljárási szabálysértés csak abban az esetben eredményezi a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, amennyiben az az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással volt. Ilyen jogszabálysértés adott esetben az ügyben eljáró bíróságok terhére nem volt megállapítható.
- [14] Az ügyben eljáró bíróságok a tényállást a döntés meghozatalához szükséges mértékben feltárták, a bizonyítékokat a Pp.206.§ (1) bekezdésének megfelelően értékelve, helyes mérlegeléssel hozták meg érdemi döntésüket. A bíróságok azokat a bizonyítékokat értékelték, amelyek a felperes által jelen perben érvényesített igény elbírálásához szükségesek voltak. Az elsőfokú bíróság ítéletében kitért arra, hogy az alperesek jogellenes magatartása hiányában a további tanúbizonyítás, egyéb bizonyíték beszerzése, orvosszakértő kirendelése irreleváns volt, és az eljárás elhúzódásával járt volna, ezért nem került sor e bizonyítási indítványok teljesítésére. Így a felperes alaptalanul kifogásolta az ezzel kapcsolatos indokolás hiányát. Mivel ezzel az indokolással a másodfokú bíróság is egyetértett, ezért részéről a Pp.252.§ (3) bekezdésének megsértése nem róható a terhére. Sem a Pp.163.§-ának, sem a 166.§ (1) bekezdésének megsértése nem állapítható meg az eljáró bíróságok részéről.
- [15] Az ítélet tábla eleget tett a Pp.221.§ (1) bekezdésében foglalt kötelezettségének is, a határozat indokolásából ugyanis egyértelműen megállapítható, mely tényekre alapozta döntését.

- [16] Tévesen hivatkozott a felperes a Pp.9.§-ának megsértésére is. Eszerint az ügyész a felek rendelkezési jogának tiszteletben tartása mellett keresetet indíthat, ha a jogosult jogainak védelmére bármely okból nem képes. Nem indíthat az ügyész keresetet olyan jog iránt, amelyet csak jogszabályban meghatározott személy vagy szervezet érvényesíthet. Az eljárás bíróságok helytállóan mutatottak rá, hogy ennek törvényi feltételei nem álltak fenn a felperes esetében, ezért azt alaptalanul kifogásolta felülvizsgálati kérelmében.
- [17] A Kúria a Pp.2.§-a megsértésével kapcsolatban előadott felülvizsgálati érvelést sem osztotta. A Pp.2.§(1) A bíróságnak az a feladata, hogy - összhangban az 1. §-ban foglaltakkal - a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse. A (2) bekezdés szerint a per befejezésének ésszerű időtartama a jogvita tárgyát és természetét, valamint az eljárás lefolytatásának egyedi körülményeit is figyelembe véve határozható meg. Nem hivatkozhat a per ésszerű időn belül történő befejezésének követelményére az a fél, aki magatartásával, illetve mulasztásával a per elhúzódásához maga is hozzájárult. Az első- és másodfokú bíróság ítéletében részletesen rögzítette, hogy a jelen per alapjául szolgáló eljárásban a bíróságok mikor, milyen eljárási cselekményeket végeztek, és a Pp.221.§ (1) bekezdésében meghatározott, kellő módon megindokolták, hogy ezek figyelembevételével nem állapítható meg a per ésszerű befejezéséhez fűződő jog megsértése.
- [18] A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp.275.§ (3) bekezdésének megfelelően hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [19] Pp. 2. §, 9. §, 163.§, 166.§, 206. § (1) bekezdése, 220. § (1) bekezdése, 221. § (1) bekezdése, 252. § (3) bekezdése és a 253. § (2) bekezdése,

Záró rész

- [20] Az alperesek részéről felülvizsgálati eljárási költség nem merült fel, ezért arról rendelkezni nem kellett.
- [21] A Kúria a felperest képviselő pártfogó ügyvéd díjának viseléséről a Pp. 87. § (2) bekezdésének megfelelően határozott.
- [22] A 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14.§-a szerint a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.
- [23] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2016. szeptember 7.

Dr. Mészáros Mátyás s.k. a tanács elnöke, Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

Vné

tisztviselő